

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษามีวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 2,374 คน (สำนักบริหารงานทะเบียนเทศบาลตำบลหนองแปน. 2554 : 12)
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 342 คน โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (ไพศาล วรคำ. 2554 : 101)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

จากสูตร

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นกำหนดที่ร้อยละ 0.05

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{2,374}{1+(2,374 \times 0.05^2)}$$

$$= 342$$

2.1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกขนาดหมู่บ้านตามจำนวนประชากรได้ 2 ขนาด คือ ขนาดเล็ก และขนาดกลาง

หมู่บ้านขนาดเล็ก มีจำนวน 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหนองแปน หมู่ที่ 1 บ้านหนองแปน หมู่ที่ 3 บ้านโนนสูง หมู่ที่ 4 บ้านนาเชือก หมู่ที่ 5 บ้านเสมา หมู่ที่ 6 รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 1,742 คน

หมู่บ้านขนาดกลาง มีจำนวน 1 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านหนองแปน หมู่ที่ 2 รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 632 คน

ขั้นที่ 2 กำหนดสัดส่วนโดยทำการเทียบบัญญัติไตรยางศ์เพื่อหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน จากจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้านนั้น ๆ เพื่อให้ได้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

การเทียบบัญญัติไตรยางศ์ตามสูตรดังนี้

$$\text{สูตรคำนวณสัดส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{จำนวนประชากร}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

$$\text{เช่น ขนาดกลุ่มตัวอย่าง หมู่ที่ 1} = \frac{342 \times 436}{2,374}$$

$$= 63$$

ขั้นที่ 3 ใช้ประชากรเป็นหน่วยในการสุ่ม ทำการสุ่มผู้มิสิทธิ์เลือกตั้ง โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 342 คน จาก 6 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ชื่อหมู่บ้าน	ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
หมู่บ้านขนาดเล็ก		
บ้านหนองเป่น หมู่ที่ 1	436	63
บ้านหนองเป่น หมู่ที่ 3	497	72
บ้านโนนสูง หมู่ที่ 4	421	61
บ้านนาเชือก หมู่ที่ 5	315	45
บ้านเสมา หมู่ที่ 6	73	10
รวม	1,742	251
หมู่บ้านขนาดกลาง		
บ้านหนองเป่น หมู่ที่ 2	632	91
รวม	632	91
รวมทั้งสิ้น	2,374	342

ที่มา (สำนักบริหารงานทะเบียนเทศบาลตำบลหนองเป่น, 2554 : 12)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาทำขึ้น โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา หรือผลงานวิจัยต่างๆที่มีลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกันและกรอบแนวคิดเป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการศึกษาและนิยามศัพท์เฉพาะ ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกรับตาม วิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามรายการ (Check Lists) แบบปลายปิด เป็นคำถาม เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ชื่อหมู่บ้าน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาจากวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาประยุกต์ โดยนำมาจัดเป็นกลุ่มแต่ละด้านให้เป็นกรอบแนวแนวคิดที่สนใจ 3 ด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2 กำหนดกรอบแนวความคิดและเนื้อหาของแบบสอบถาม ตามวัตถุประสงค์ประสงค์ของการศึกษา นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้งชนิดปลายปิดและปลายเปิด

2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ให้ทำการตรวจสอบ แก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประกอบด้วย

2.3.1 ว่าที่ร้อยโท ถนอม พันชมพู่ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ปลัดเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านโครงสร้างเนื้อหา

2.3.2 นางอินตา ภูผิวเดือน ครุศาสตรมหาบัณฑิต ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอ้อมอีวิทยาคาร ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านภาษา

2.3.3 นายประสงค์ สกุลงค์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแกวิทยาคม ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านสถิติและการวัดผล

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 นำแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความครบถ้วนและครอบคลุมเนื้อหา ภาษา โครงสร้างและรูปแบบ แล้วนำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข เสร็จแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ แต่ละข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.66 พิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

การหาค่า IOC

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าถูกต้อง

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจ

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าไม่ถูกต้อง

การหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้ตรวจสอบหรือผู้เชี่ยวชาญ

3.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจของผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขและเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

3.3 ผลค่าความสอดคล้องมีค่าเท่ากับ 1.00 (ภาคผนวก ข) แล้วนำแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 1.00 ขึ้นไป มาทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบอัลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับที่ระดับ .98 และได้ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามรายข้อได้ระหว่าง 0.59-0.92 (Item-Total Correlation) (ภาคผนวก ค) และเมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเลือกตั้ง มีค่าตั้งแต่ 0.59 - 0.85 ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง มีค่าตั้งแต่ 0.75 - 0.92 ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง 0.79 - 0.86

สูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \left[\frac{K}{K-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

- เมื่อ α = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 K = จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 S_i^2 = ผลรวมค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
 S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ

3.4 จัดพิมพ์แบบสอบถามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองเปิน อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ฉบับจริงเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาขอหนังสือแนะนำตัวจากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษานำหนังสือแนะนำตัวจากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกเทศบาลตำบลหนองเปิน อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขอความร่วมมือและประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนที่ผู้ศึกษาจะเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
2. ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาด้วยตนเอง และมีปัญหาและอุปสรรคในการเก็บรวมข้อมูล และผู้ศึกษาได้แก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และมีวิธีแก้ปัญหา และอุปสรรคดังนี้

2.1 ผู้ตอบแบบสอบถามไม่อยู่บ้านในเวลากลางวันเพราะจะต้องไปประอาชีพ วิธีแก้ปัญหา คือ ผู้ศึกษาได้ใช้เวลาในช่วงตอนเย็นหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามกลับจากทำงานแล้วไปเก็บข้อมูล

2.2 หากผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อสงสัยในแบบสอบถาม โดยเฉพาะประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากแล้วมักจะไม่เข้าใจในข้อคำถาม วิธีแก้ปัญหาคือ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะแจกแบบสอบถามให้แต่ละคนผู้ศึกษาจะอธิบายการตอบแบบสอบถามให้ทุกคนได้เข้าใจในการตอบแบบสอบถาม

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาดูตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งประกอบด้วยสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งต้นศรีตั้น สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	ให้ 4 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	ให้ 2 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

3. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อแปลความหมายของคะแนน โดยกำหนดเกณฑ์เฉลี่ยของกลุ่ม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

สถิติที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ดังนี้

ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{(\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100)}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2. การวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภออมลาคไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ค่าเฉลี่ยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนในกลุ่ม
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมดยกกำลัง
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมจำแนกตามขนาดหมู่บ้าน ใช้การวิเคราะห์โดยสถิติ t -test แบบ Independent

สูตร t -test (Independent Samples) ในกรณีที่ Assume ว่า $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$
 เมื่อมีเหตุผลที่เชื่อได้ว่า $\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$

ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1}\right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ

\bar{X}_1 , \bar{X}_2 แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1,

S_1^2 , S_2^2 แทนความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1, 2

n_1 , n_2 แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1, 2

df แทนชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

4. ข้อเสนอแนะได้แก่ การแจกแจงความถี่ และการพรรณนาความ